

TORONTÁI

Ara	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bescerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bescerek		Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délután	Din

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A nemzetgyűlés folytatta a mandátumok feletti vitát.

Beograd, márc. 25.

A nemzetgyűlés ma délelőtt fél tíz órakor folytatta a mandátumok igazolása feletti vitát.

Az ülés megnyitása után a titkár bejelentette, hogy a házszabályok 85-ik pontjával élve, Pasity miniszterelnök lemondott beográdi mandátumáról és megtartotta a szerémségi megbízólevelét. Sztojadinovity pénzügyminiszter pedig leköszönt a délbánsági mandátumáról és megmaradt Crnagora képviselőjének.

Egyéb formáságok elintézése után áttértek a napirendre. A vita első szónoka dr. Polics horvát parasztpárti képviselő volt, aki terjedelmes beszéd keretében foglalkozott a Radics-párti mandátumok leigazolásával.

Beszéde elején kijelentette, hogy ő a parlamenti kisebbség megbízásából beszél, hogy tiltakozzon azon törekvés ellen, amellyel az államvédelmi törvényt a horvát parasztpárt megválasztott képviselőire akarják alkalmazni. Pártérdekektől és pártszempontoktól függetlenül, tisztára jogi szempontok alapján kell elbírálni a kérdést és ebben az esetben pártja büszkeséggel megnyugszik a nemzetgyűlés határozatában Jovanovity Szlobodu egyetemi tanár, a legkiválóbb jugoszláv jogász véleménye ez ügyben teljesen egyezik az ő álláspontjával és így — úgy hiszi a szónok — beszéde figyelmes meghallgatást érdemel.

Az alkotmány 72-ik szakasza minden tévedést, vagy félremagyarázást kizáró módon pontosan megál-

lapítja, hogy kik tekinthetők kvalifikált képviselőknek s kik vannak diszkvalifikálva. Az államvédelmi törvény 18-ik szakasza mégis külön rendelkezik efelel. Ellenkezik az államvédelmi törvény 4-ik szakasza a demokrácia alapelveivel, amely egyenjogúsítást ír elő.

A szónok ezután áttér a választásokra és megállapította, hogy a pártszempontoktól egyedül a bíróságok maradtak mentesek. A báni szék ítélete, amellyel Macsek és társai szabadlábra helyezését rendelte el, arany betűkkel íródik be a horvát nép történelmébe.

A kommunizmus nem ismeri el a magántulajdont, ők pedig elismerik. Az Obznana jogi magyarázatára tér át azután és kifejti, hogy az csak erőszakoskodások esetén vehető igénybe, míg a horvát-párt soha egy pillanatra sem igyekezett céljait erőszak vagy törvénytelenesség útján elérni.

Uzunovics Nikola (rad.) kijelenti, hogy nem hisz a parasztpárt megváltozásában, akárhogy akarja Polics ezt szofizmákkal és rabulisztikával bizonyítani.

Kovacevity (földm.) leendő parlamenti magatartásukról beszélve kijelenti, hogy a szkupstinából nem vonulnak ki. Megakarják várni míg a kormánypárt kidobja őket.

Jovanovity Vásza (rad.) beszél még, majd az ülés utolsó szónoka. Uroics Sztjepán (Radics-p.) mondja el szűzbeszédét, aki a parlament egyik legkiválóbb szónoka lesz majd. A szkupstina ülése lapzártakor még folyik.

Pasity és Sztojadinovity mandátumai.

— A „Torontál” beográdi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, márc. 25.

Ismeretes, hogy Pasity miniszterelnököt két helyen is megválasztották és pedig Beogradban és a szerémi kerületben. Pasity miniszterelnök tegnap döntött, végre is elhatározta, hogy a két kerület közül a szerémi a mandátumát tartja meg. A beográdi mandátum így Zsivkovity Ljuba beográdi ügyvédé lesz.

Ugyancsak tegnap határoztak

Sztojadinovity dr. pénzügyminiszter mandátuma ügyében, akit Crnagorában és a Bánságban választottak meg. Sztojadinovity választói határozott kívánságára a crnagorai mandátumát tartja meg és így a délbánsági kerület mandátuma Popovity Gyóka lelkésznek jutna, aki azonban szintén lemondott már és így a mandátum a következő helyettesnek, Zsán Jőciónak jut.

Szerencsétlenül járt Markovity volt postaminiszter.

Beograd, márc. 25.

Tegnap a Petrograd-szálló udvarán összeroncolt tagokkal önkivületi állapotban találták meg a járókelők Markovity volt postaminiszter, országgyűlési képviselőt.

Első pillanatban öngyilkosságra gondoltak és a szerencsétlen embert a kórházba vitték. Később azonban, amikor magához tért, elmondotta, hogy kinyitotta a szálloda első emeletén fekvő lakásának ablakát és

akkor valószínűleg elcsuszott és úgy bukott le az udvarra.

Markovity szerencsétlensége valószínűleg tragikussá válik a véletlen folytán. Egyik lábát ugyanis még gyermekkorában elvesztette kigyómarás következtében, most oly szerencsétlenül esett le, hogy valószínűleg másik lábát is amputálni kell. Jobb karja is eltört és egyéb súlyos zúzódások is vannak a testén.

Előkészületek a pénteki szkupstinaülésre.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, márc. 25.

A tegnapi nap folyamán folytatták a megpeticionált mandátumok feletti vitát. Mint parlamenti tudósításunkban megírtuk, Zserjav (füg. dem.) válaszolt a klerikális párt szónokai részéről elhangzott súlyos vádakra, majd áttértek a bregalnici mandátumok megvitatására, amelynek során Sumenkovity (dem.) beszélt a választások alatti terrortól. Felszólalására Trbity és Leovac (rad.) feleltek, akik az ellenzékét a macedon szervezetekkel való összejátszással vádolták és tagadták, hogy a bregalnici kerületben hatósági közegek befolyásolták a választókat.

Sem az egyik, sem a másik ügyben nem hozott döntést a nemzetgyűlés, mert a vitára magára még három napot szentelnek és csak péntek este szavaznak a mandátumok sorsa felett.

Hogy milyen határozatot hoz a szkupstina, afelett még ma is teljes a bizonytalanság. Az ellenzéki pártok újabban meglehetősen optimizmussal várják a döntést és abban reménykednek, hogy nem fogják az összes Radics-párti mandátumokat megsemmisíteni. Ellenzéki körökben úgy tudják, hogy a kormánypártok között, sőt magában a radikális-pártban sines egységes álláspont a horvát parasztpárt megbízólevelei ügyében, sőt homlok-egyenest ellenkező nézetek kerültek a felszínre, amelyek végül is azt eredményezték, hogy az ülés határozathozatal nélkül oszlott szét.

Kormánypárti körökben kétségtelenül az ellenzékre kedvezőbb szemmel itélik meg most a helyzetet, mint egy héttel ezelőtt. Különösen Radics Pavle pénteki beszédétől várnak sokat, aki pártja nevében állítólag szenzációs nyilatkozatot tesz, további politikájáról.

A radikális-klub, hogy a kormánypártok álláspontját tisztázza, csütörtök délutánra újabb ülést hívott össze, amelyen véglegesen döntenek a Radics-párti, valamint a bregalnici és maribori mandátumok felett.

Az ellenzéki blokk vezetőférfiai tegnap a késő éjjeli órákig ülést tartottak, amelyen taktikai kérdéseket vitáltak meg és megbeszéltek, hogy a horvát mandátumok megsemmisítése esetén, milyen magatartást tanúsítsanak.

Tegnap este dr. Bazala, Baszari-csek (Radics-p.) és Hrasnica (muz.) képviselők felkeresték dr. Szubotity Ninko ideiglenes házelnököt, akinek listát nyújtottak át azokról az ellenzéki szónokokról, akik a vita során még fel kívánnak szólalni. A névjegyzékben huszonegy név szerepel. A Radics-párt részéről dr. Polics csütörtökön, Trumbics és Radics Pavle pedig pénteken fog beszélni.

TŐZSDE

Március 25.

Beograd, Berlin 1510, Wien 0894-50, London 327, Budapest 0885, Genf 1222-70, Páris 303-50, Milánó 258, Newyork 63-30, Prága 188-35, Szaloniki 104.

Riport a régi Becskerekről.

1895 márc. 25.

Ünnep. A lap nem jelent meg.

1905 márc. 25.

Ünnep. A lap nem jelent meg.

Meggyilkoltak és a Dunába dobták egy ismeretlen fiatal- embert.

Budapest, március 25.

A budapesti Ferenc József-laktanya parancsnokánál ma reggel raporra jelentkezett egy Bandi Benjamin nevű honvéd közlegény és elmondotta, hogy vasárnap meggyilkolt és a Dunába dobott egy ismeretlen fiatalembert. A katonát azonnal vallatásra fogták, aki a kérdésekre részletesen beismerte, hogyan követte el a gyilkosságot.

Vallomása szerint vasárnap a budapesti Összekötő-hidontalálkát adott egy leányismerősének. A leány a beígért időben el is jött. Rövid ideig egy helyben állva beszélgettek egymással, később megindultak és felalá sétáltak. Félórával később feltűnt egy iparszerű fiatalember, aki a leánnyal szemben gorombán viselkedett és azért vele szóváltásba elegyedett. Egyik szó a másikat követte, ingerült rendreutasítására a civil még jobban ráförmedt, ami rendkívül felbőszítette. Haragjában kiragadta hüvelyéből bajonettjét és szíven döfte a fiatalembert. Holttestét az Összekötő-hidról bedobta a Dunába.

A katonai hatóságok a rendőrséggel karöltve megindították a nyomozást a valódi tényállás kiderítésére. A meggyilkolt személyazonosságát még nem tudták megállapítani.

Marx programbeszéde.

Köln, márc. 25.

Westfáiban Marx volt kancellár, birodalmi elnökjelölt programbeszédét mondott, amelyben Németország jövőjéről és külpolitikájáról ismertette. Németországnak — mondotta — német szellemű demokratikus államnak kell lennie, olyan erősnek, hatalmasnak, egységesnek, mint amilyen hazát az előrehaladott gondolkodású német nép óhajt. Beszéde során még kifejtette, hogy ő ugyanazon az uton fog haladni, ha a polgárság bizalma az elnöki székhelyre illetté, mint kancellársága idejében és programjától senki sem fogja eltéríthetni.

Utoai harc Berlinben.

Berlin, márc. 25.

A választási küzdelemben tulhevitett pártszervevények az utóbbi időben mind sürűbben robban ki verekedésben és összetűzésekben. Berlin az éjjel újabb összeütközés színhelye volt, amelynek szerencsére nem voltak nagyobb méretei. A fiatalok kommunisták egy csoportja és a jobboldali radikálisok egy csapata között támadt összetűzés, amelyben mindkét részről derekasan résztvettek. A verekedés oly heves kimenetelű volt, hogy számos sebesült, közöttük néhány életveszélyesen súlyos állapotban, maradt a csatáron.

A rendőrségnek csak nagynehezen sikerült a rendet helyreállítania.

A postamizériák orvoslását kéri.

A külföldi levelek hamarabb érkeznek meg, mint a belföldiek. — A távirtdavonal rossz állapotban van. — Le kellene szállítani a telefonátjakat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, márc. 25.

A Bácságban uralkodó postamizériákról nap-nap után kénytelen tudomást szerezni a nagyközönség. A levelek későn futnak be, a táviratokat is sokszor elkésve kapja kézhez a címzett, telefonösszeköttetésre fél óráig kell várni, mindezek olyan jelenségek, amelyek meglehetősen kellemetlenül érintik a közönséget, amely pénzért az állami kezelésben lévő vállalatoktól is joggal megkövetelheti, hogy jól és gyorsan szolgálják ki. A felsorakoztatott bajokért nem tesszük az alkalmazottakat, a tisztviselőket felelőssé, igaztalanság is volna, ha valaki szándékos mulasztással gyanúsítaná az egész tisztviselői apparátust, nem is itt van a főbenjáró hibá, hanem ott, hogy az állam nem igyekszik kellőképpen pótolni, kiegészíteni, javítani a távirat- és telefonvonalakat és nem törekszik eléggé a postakocsikat olyan vonatokhoz kapcsolni, amelyek a küldeményeket a legrövidebb időn belül juttatják el a címzett lakhelyére.

A nap-nap után szaporodó anomáliákkal most részletesen foglalkozott a becskereki kereskedelmi és iparkamara is, mely ma részletes előterjesztést dolgozott ki a bácsági posta állapotáról és azt elküldötte a gyáriparosok országos szövetségének, a felsorakoztatott sérelmek orvoslásának kivívása végett.

A terjedelmes beadvány első részében a postai küldeményekkel foglalkozik és megállapítja, hogy míg Becskereken gyorsan intézik el az ajánlott levelek, csomagok, pénzküldemények továbbítását, sok helyütt kényelmesen, késéssel küldik tovább. Egyes városokban, mint például Vrsacon, nem kézbesítik ki a csomagokat, hanem a címzettnek kell minden egyes darabért a postára szaladnia és a küldeményeket ott kiváltani.

A központi transzitolomások, mint például Beograd, Zagreb, Noviszád stb. lassan továbbítják a küldeményeket Beográdtól Becskerekig két-három napig tart egy levél utja és öt-hat napig megy egy csomag vagy pénzeslevél. Meg kellene állapítani, hogy a hallatlan késedelmes szétküldés a posta vagy a vasút hibájából történik-e és azután haladéktalanul orvoslandó. Annál is inkább érthető a késés, mert hisz a külföldről jövő posta arány-

lag hamarabb ér el rendeltetési helyére, mint a belöldi. Egy Budapestről küldött levél például 24-48 óra alatt a Bácság legtávolabbi zugába is eljut, míg egy távolabbi belöldi állomásra alig ér el két-három napnál korábban.

Egyedüli megoldás volna ennek az áldatlan állapotnak a megszüntetésére, ha a Bácságba szóló küldeményeket Beográdból hajón áthoznák Pansevóra, ahonnan minden irányba közvetlen vonat visz.

Terjedelmesen emlékezik meg a beadvány a távirat bajairól is. Egyes helyeken megcsúsznak, hogy a tisztviselők gyakorlatlansága folytán érthetetlen, rossz szövegezéssel adják vissza az eredeti szöveget. Megtörténik, hogy bevált és jó alkalmazottakat különösebb ok nélkül nyugdíjaznak, helyükbe pedig megfelelő gyakorlatlanság nem rendelkező egyéneket alkalmaznak, akik természetesen jó ideig nem állják meg a helyüket. A távirtdavonalak rossz állapotban vannak. Mindezek tetejébe pedig még megnehezíti a távirat munkáját, hogy Vrsac és Belaerka is Becskereken keresztül tart fenn Beográddal távirati összeköttetést, holott ez a vonal amúgy is túlterhelt.

A telefon ugyancsak sok kívánnivalót hagy hátra. A vonalak rossz állapotban vannak, amiért nagyobb távolságból beszélőt csak nehezen lehet hallani. Tulságosan erős igénybevételük miatt késedelmesen kapni összeköttetést.

A becskereki központra nem lehet panasz — mondja a felterjesztés — mert a telefontársaságot átszervezték, az apparátust pedig csak nemrég alakították át, de más a helyzet Vrsacon és Belaerkán, ahol mindennapi a panasz. Szükséges és helyénvaló volna, hogy ez a két város külön direkt vonalon kapjon Beograd felé és Becskerek nagy forgalma is lekötöthetne még egy Beogradba vezető vonalat. Méltányosnak tartaná még a kamara a telefon-előfizetési és felszerelési díjak leszállítását is. Különösen az ellen emel szót, hogy még akkor is megfizettetik az átszerelési díjat, amikor már egy felszerelt telefont vesz át egy új tulajdonos.

A beadványban a kamara arra kéri a Gy. O. Sz. központi vezetését, hogy tegyen lépéseket az említett panaszok orvoslásáért.

Nem járnak sikerrel az első német tárgyalások.

Berlin, márc. 25.

A német sajtó a közelgő választásokkal kapcsolatosan több politikai nyilatkozatot közli. Csaknem valamennyi vélemény megegyezik abban, hogy az első választások nem hoznak eredményt és csak a pótválasztás dönti el az elnöki székhelyt. Általában azt hiszik, hogy a szocialisták tulzott reményeket táplálnak és az első választások sikerrelensége, vagy legalább is mérsékelt sikere esetén lemondanak a további önálló szereplésről és a cen-

trum- és a demokrata-párttal közös listát állítanak fel. Ebben az esetben a három párt közös jelöltje Marx lesz.

A két választás között négy hét áll agitációra rendelkezésre.

Ministerjárás Pasitynál.

Beograd, márc. 25.

Jankovity udvari miniszter tegnap este Pasity miniszterelnöknél járt, akivel mintegy fél óra hosszáig tanácskozott. Jankovity után Krszta Miletity és Zserján miniszterek látogatták meg Pasityot.

HIREK

— márc. 25.

Eljegyzés. Ákosfalvi Szilágyi Margitot (Budapest) Szilágyi Lajos becskereki volt törvényszéki bíró leányát eljegyezte Kisjókai Takács Gyula m. kir. gazdasági felügyelő (Budapest).

Becskerek új rendőrkapitánya. Beográdból jelenti tudósítónk, hogy a belügyminiszter, hir szerint, Becskerek rendőrkapitányává Sztojakovity volt kikindai rendőrkapitányt nevezte ki.

Halalozás. Mély részvétellel értesülünk róla, hogy nemes Samarjay Sándor ny. honvédhuzárezredes, a Johannita-rend lovagja 52 éves korában Budapesten elhunyt. Az elhunyt Becskereken is sokan ismerték és nobilis lelkéért, talpig uralmivoltáért, közvetlen jó emberi szívéért őszintén tisztelték és szerették. Halála kiterjedt és előkelő rokonságot borít gyászba. A gyászolók között vannak a harkai Schiller, a Vinczevidy, a Böckh, a Gráf, a Walter és a Gülcher családok.

A „Gróf Rinaldó” operette előadásai iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, ami természetesen is, mert ezt a szép muzsikájú operettet még a mi közönségünk nem látta. A premier ma este lesz és 26., 28. és 29-én este és 29-én délután megismétlik a darabot. Jegyek az előadásra Frank főutcai ruhakereskedésben és este a színházi pénztárnál kaphatók.

Weninger József: Missa in Honorem Beatae Mariae Virginis. Opus. 60. Az egyházi zenének ennek a magas műfajának természetszerűleg nagyon kevés művelője van ma. A dolog természetében rejlik ez, mert a mai nehéz megélhetési viszonyok lehetetlenné teszik az alkotó művészeknek, hogy az egyházi zenei műfajt fejlesszék, egyrészt mert az egyházak is megszüntek a művészet mecenásai lenni, másrészt, mert az érvényesülés harcában más tereken hamarabb jut ma elismeréshez az alkotóművész. Így ezt a műfajt jóformán csak az egyház belső emberei művelik. Öröndetes, hogy Becskerek érdemes egyházi karnagya, Weninger József éppen a legelismertebb egyházi szerzők egyike. Most fejezte be: „Missa in Honorem Beatae Mariae Virginis” című miséjét, amelyet a ma délelőtti nagymisén énekeltek először. Mély vallásosság, megtisztult érzés lengik át Weninger új művét, amely dallamosságával, tiszta klasszikus harmóniájával, a régi mesterek emlékeit kelti föl bennünk. Új munkája viszonylagosan is figyelemreméltó alkotás, amelynek erőssége főleg a cantilénában van.

A becskereki kamara plenáris ülése. A becskereki kereskedelmi és iparkamara ma délelőtti plenáris ülést tartott Jankovity Koszta elnöklete alatt, amelyen a Bácság minden részéből harmincöt tag és számos érdeklődő jelent meg.

Az ülésen letárgyalták az 1924. évről szóló jelentést, az 1925. évi költségvetést és a múlt évi zárszámadásokat. Részletes határozati javaslatot fogadtak el azonkívül az üzleti záróra és a munkaidő kérdésében. Végül kijelölték azokat a tagokat, akik résztvesznek a kamarák május 14-én összeülő kongresszusán, amely Szarajevóban lesz.

Az ülésről holt napi lapszámunkban részletes beszámolót közlünk.

Az Ujságírók—Jogászok ma délutáni footballmeccsét meglehetősen nagy érdeklődés előzi meg. A közönség még élénken emlékszik vissza a két évvel ezelőtti Ujságíró meccsre, amely a humoros helyzetek egész sorozatát nyújtotta. A meccs délután 4 órakor kezdődik az Obility-pályáján.

A Narodna Banka vezérigazgatója Beeskereken. Novakovity dr., a Narodna Banka vezérigazgatója ma hivatalos ügyben Beeskereken tartózkodik. A vezérigazgató a hitelügyletekkel kapcsolatos szokásos szemlélet végzi.

Öngyilkos ügynök. Tegnap délelőtt huzták ki a Bégából Écska alatt Reinitz Leó 40 éves ügynök hulláját, aki öngyilkossági szándékából Beeskereken beugrott a vízbe. Reinitz ismert alakja volt a velükbecskerekeli életnek. Mulatós, jókedvű ember volt, aki két-háromszor tönkrement és újból felküzdötte magát. Érdekes, hogy becsipett állapotban mindig azt hangoztatta, hogy öngyilkos lesz és ha ujságíró talált elő, mindig megkérdezte: „Mennyit fog rólam írni Szerkesztő ur?” Reinitz utolsó időben betegeskedett is és teljesen kereset nélkül maradt, ez vitte az öngyilkosságra. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint Reinitz holtteste három hete lehet a vízben.

Öngyilkos tanonc. Pancsevórol jelentik: Maletin Gyuró 16 éves tanonc, aki a pancsevói Adler és fia fűszerkereskedő cégnél állott alkalmazásban, lakásán felakasztotta magát. Mire a tettét észrevették már halott volt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Gyárosok küldöttsége a kereskedelmi miniszternél. Bajlioni beográdi gyáros tegnap egy küldöttséggel tisztelt a kereskedelmi miniszternél, akinek a gyáripárosok nehéz helyzetét — különösen az üveg- és papírszakmában — ecsetelték. A küldöttség azt kérte, hogy a hazai ipar megmentése érdekében a külföldi gyárak terményeit ne engedjék be az országba, mert ellenkező esetben a hazai ipar nem képes versenyezni és kénytelen lesz üzemét beszüntetni. A küldöttség ugyanilyen értelemben beszélt Sztojadinovitj pénzügyminiszter és Gyurisity szociálpolitikai miniszter előtt, akiket ugyancsak intervencióra kértek föl.

Az izraelita hitközség e hó 22 én tartotta meg évi rendes közgyűlését tagjainak élénk részvétele mellett. A közgyűlésen dr. Huberth Zsigmond elnökölt, aki az előjáróság évi jelentése kapcsán visszapiantást vetett az elmúlt esztendőre, további hitközségi és békés egyetértésre kérte a hitközség tagjait. A napirenden volt zárszámadásokat a képviselőtestület az előjáróság összes javaslataival együtt egyhangulag elfogadta, az előjáróságnak a felmentvényt megadta, elnökölt dr. Huberth Zsigmondot pedig szép felszólalásáért lelkes óvációkban részesítette.

Az „Ut” érdekes márciusi száma közli a négyévi a niederschönfeldi fegyházban fogvatartott Ernst Teodor, a modern német irodalom egyik legkiválóbb reprezentánsának négy mélyérzésű, finom lírai börtönversét. A jól szerkesztett lap, amely a Vajdaság egyetlen folyóirata, közli még Kassák Lajos, György Máttyás, Arató Endre, Goll Iván, Földes Sándor, Csuka Zoltán, Aranyműves és mások írásait. Az Ut ára 5 dinár és mindenütt kapható.

Radicsék behódoltak.

Zágreb, márc. 25.

Radics Szeptán, a horvát paraszt köztársasági-párt vezetője tegnap oly irányu megállapodást létesített a párt vezetőivel, hogy a szkupstina pénteki ülésén nyilatkozatot olvasnak föl a párt részéről, amelyben

a horvát paraszt köztársasági-párt kijelenti, hogy elfogadja a jelenlegi dinasztit, a monarchikus államformát és a szkupstinában pozitív munkát kíván folytatni a jelenlegi alkotmány értelmében.

Baleset. Lality Bogdán 70 éves vranjevoí földműves tegnap megrakott kocsival a háza felé igyekezett. A lovak valamitől hirtelen megriadtak és elragadtak a kocsit. Az erősen megrántott kocsiról Lality leesett és a kerekek alá került, amelyek ballábát lemészézték. A súlyosan sérült földművest behozták a beeskerekeli közkórházba.

BUTOROK: Háló-, ebédlő-, uriszoba, konyhaberendezések, hajlított székek, fotelók. **VASBUTOROK,** u. m.: Gyermekágyak, összecusukható ágyak, mosdók ottománok, divánok, matracok, sport- és gyermekkoscsik s. b. állandóan nagy választékban raktáron, a legolcsóbb árak mellett, részletfizetésre is! **MELEGHY A. PAL** butorraktárban Vel. Beeskerek, Car Dusanova (Váraljai) u.

* **Cukorbeteg** részére a legelőkétesebben berendezett diétás és diagnosztikus szanatórium a dr. Jakab-féle Liget-szanatórium (Budapest VI. Nagy János u. 47.). Insulin kezelés. Szabad orvosválasztás, mérsékelt árak. Napidíj a magánklinikai osztályon 150.000 korona.

* **Olesó és jó cipőt** szerezhet be a Vilim Herzfeld (Tirul) cégnél, mert a husvéti szezon alatt a legjobb márkájú és legelegánsabb női, férfi- és gyermekcipők mélyen leszállított áron kaphatók! Nagy választék. Tessék megtekinteni kirakatainkat.

* **Kövérsg ellen** egyedül a „Vilfan tea” hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Készíti: Mr. Dr. Vilfan Laboratóriuma. Zágreb, Prilaz 71.

Súlyos öröklött idegbetegséget állapítottak meg az após-gyilkos Froleichen.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, márc. 25.

Froleich Ernő tragédiájának végfelvonását most készítik elő. Az ősszel tartják meg Sopronban a fő tárgyalást, amelyen a bíróság meghozza ítéletét Egyedi Artur gyilkosa felett.

A vádtanács határozata alapján elrendelték a soproni fogházban őrzött Froleich elmeállapotának a megfigyelését. Froleich idegbetegsége annyira rosszabbodott, hogy az orvosi vizsgálatot az eredetileg tervbe vett időnél korábban ejtették meg.

Tegnap készült el megbízatásával az orvosi tanács, amely munkája eredményéről ma értesítette ki terjedelmes jelentés formájában a soproni törvényszék elnökét.

Az orvosi szakvélemény súlyos, öröklött idegbetegséget állapított meg. A részletes beszámolóban kitér a gyilkos családjára, melyről kétségtelenül degeneráltságot konstatalt. Családjának több tagja elmebeteg volt. Anyját évekig elme-

gyógyintézetben kezelték és ott is halt meg. Magát Froleich Ernőt ifjú korában hosszabb ideig gondnokság alatt tartották és a Schwarzer-szanatóriumban is ápolták. Életében komoly munkát nem végzett, de nem is végezhetett volna. Szerencsétlen pénzspekulációinak is nem a balszerencse, hanem a szellemi tehetség hiánya volt legtöbbször a rugója. A háboru alatt az volt a rögeszméje, hogy szeretetadományokat gyűjtött és erre a célra anyagi helyzetét fantasztikusan tulhalaadó megrendeléseket tett egyes vállalatoknál, melyeket később a családnak kellett lerendelni.

A lakásinség.

A lakások terén türethetetlen állapotok uralkodnak hazánkban. Évek hosszú során keresztül egész tömege a családoknak lakás nélküli szűkölködik és tengeti rettenetes nyomorúságban életét. Legsúlyosabban érinti a lakásinség a munkásosztályt, a szegény embert, aki után sorban rögtön következik a tisztviselő. Halomszámra jönnek a városokba munkások, tisztviselők, akiknek lakásuk nincs és állandó teherként nehezdednek a lakáshivatalokra. Egyik lakástörvény a másik után lát uapvilágot, de eddigelé egyik sem tudta ezt az égető kérdést megoldani. A lakáshivataloknak, ha egy-egy lakás véletlenül megürül, 18–20 reflektánsal gyülik meg a baja, mindegyiknek fejtétlen joga van a lakásra, ez azonban csak egynek adományozható és 17 elutasított lakáskereső ökölbe szorított kézzel hagyja el a tárgyalótermet. A múlt évi december végével lejárt törvény hatálya megszűnővén, miután törvényhozási uton új törvényről gondoskodni nem lehetett, a kormány ez évi május hó 1-ig meghosszabbította a hatályát. Ez még nagyobb kaoszt szült. Az egyik bíróság nem ismerte el törvényerejűnek a kormányrendeletet és erre tömegesen mondtak fel a házigazdák a lakóknak és a bíróságok usznak a lakások tengerében. Sok házigazda egyuttal horribilis összegekre emelte fel a lakbéréket és így a lakásbíróságoknak is jutott bőven munka. És most új lakástörvény készül és amint hirtik, körülbelül a régi nek nyomdokain fog haladni. És meg fogja-e szüntetni, vagy egyáltalában megszüntetheti-e ez a törvény ilyen formában ezt a türethetetlen lakásinséget? Nem, és ezerszer nem. Ilyen intézkedések mellett a lakásinség nem hogy javulni, de még rosszabbodni fog és sem a lakón, sem a háztulajdonoson nem fog segíteni. Ez a két fél ellenséggként áll egymással szemben, az egyik, a háztulajdonos, a szabad felmondás és szabad lakbérmegállapításért folytat ádáz harcot, a másik fél — a lakó — a felmondás lehetetlenségeért

és a lakbérfelemelés korlátozásáért megy késhegyre a háztulajdonossal. Mit csinál a törvény? Igyekszik az arany középuton haladni, amely nem elégít ki egyetlen egy küzdő felet sem. De tekintve ettől, segít ez a lakásinségen? Nem, mert a lakásinséget csak egyetlen egy intézkedés tudná radikálisan megoldani, t. i. ha a kormány a mondjuk 1925–1927. években építendő házaknak 18–20 évi adómentességet biztosítana, de nem csak a házadó alól, hanem az összes állami, községi és megyei pótdadók alól is, úgy hogy a háztulajdonos a jövedelmi és vagyoni adón kívül, amelyet amugy is meg kell fizetni, bármely formában is van meg a vagyona és jövedelme — háza után semmiféle adót, közköltséget nem tartozna fizetni. Sőt tovább megyek, az ezen években házépítési célokra vendő telkeket illetékmentességben kellene részesíteni, a házépítőknél a lehetőség szerint, olesó kölcsönöket kellene biztosítani és az építőanyag beszerzésénél mindenféle kedvezményekben kellene részesíteni. Ezekkel a házakkal azután a háztulajdonos szabadon rendelkezhetne, annak adhatná bérbe, akinek akarja, legfeljebb a bérösszég megállapításánál lehetné némi indokolt megszorításokat életbe léptetni. Házi uraknak és lakóknak ezt és csakis ezt kellene egymással összefogva, a kormánytól kérni és biztos, hogy a lakásinség egyszeriben meg volna oldva. Előkerülnének a tulipános ládákban holt főkeként heverő 1000 dinárosok, rossz idő járna a kosztpénzekre is, mert mindenki, akinek pénze van, azt új házakba fektetné, vagy a régi házak kibővítésére fordítaná, felszabadulna sok öreg lakás, amelyet olesóbban kaphatnának meg a szegényebb lakók és akik fizethetnek, megfelelő modern lakásokhoz jutnának. Mert, ha nem ezt kéri az érdekeltek a kormánytól, a lakásinség nem szűnik meg és ha mondjuk a háztulajdonosok meg is kapnák a felmondás jogát általánosságban — amit kizártnak tartok — és ha kényük-kedvük szerint emelhetnék is a lakbért, — amit megint kizártnak tartok — ugyan mi hasznuk volna belőle, megsarcolnák, elkezeritenék a lakókat, minden haszon nélkül, mert a felemelt házbért az adó, közköltség és egyéb járulékok teljesen felemésztenék. Igaz ugyan, hogy a fentiek szerint hozandó új törvényből egyelőre csak az ujonnan épült házak tulajdonosai látnak hasznukat, de ezzel szemben az az óriási előnye volna, hogy a társadalom rákfenéje a lakásinség megszűnne. Hogy pedig a régi házak tulajdonosai is megtalálják számadásukat, akkor azoknak megint nem kellene mást kérniök, mint egy modern adótörvényt, egy vagy két adómentessel, községi és egyéb pótdadók nélkül, a melyről bővebben későbbi cikkemben fogok értekezni. A lakásinség megszüntetésére fenti javaslatom elég.

n. t.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkérészeket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beeskerek, Etfesova u. 5.

Tavaszi ujdonságaink

angol, cseh férfi- és nőruhaszövetekben már megérkeztek, ugyszintén vászon, kanavász, zefír, kreton, grenadin, flanel, barchet és minden szabókellék nagy választékban. A közelgő husvétünnepre való tekintettel mindenki mérsékelt áron szerezheti be szükségletét. 592

Roth és Schlitter rőfös- és divatárkereskedésében
VELIKIBESKEREK, Vilzonov trg.

Olesó autótaxi!

A Vojvodina bármely részébe legolcsóbban megy autótaxiban. 586

Mester Sándor, Velikibecskerek, Csarnejevitye u. 3. Telefon 361

La rózsaburgonya

érkezett Bármily mennyiségben a legolcsóbb árban kapható

Miskovics Csedomirnál, Dináros vendéglő (Roknić fényképessel szemben). 597

Modern hálószoba

két gyönyörű antik fotel, antik íróasztal eladó!

Cím a kiadóban.

Kifutó fiut

keres a „Beta“-cég, Aleksandrova (Fő) utca. 588

Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-T. képviselőjében:

GYAPJUIPAR R.-T.

Főutcai szövet- és szőnyeglerakata

Kézzel csomózott, művészi kivitelű SMYRNA szőnyegek.

Tavaszi- és nyári szövetek, 140 cm széles 175 Din.

Őszi és téli szövetek „ „ „ 185 „

Kabátiszövetek „ „ „ 195-161

588

Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-T. képviselőjében:

Ozv. Guttmann Jakabné és Fiai cementárugyárának Fő-utcai mintakiállítás.

Cementlapok Múrúrnymozaiaklapok Műkölépcsők
Működörök Betoncsövek Betonudályok

ROYAL MAIL LINE

ANGOL KIRÁLYI POSTAHAJÓZÁSI VONAL.

Rendszeres személy- és áruforgalom
HAMBURG—CHERBOURG—SOUTHAMPTON-ból
NEWYORKBA és KANADÁBA,
CHERBOURG—LIVERPOOL—SOUTHAMPTON-ból
DÉLAMERIKÁBA

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires, Sanpaolo).

III. oszt. fülkék 2 és 4 ágyal. Kényelem! Gyorsaság! Biztonság!
2425 Levelezés minden nyelven.

Jugoszláviai vezérképviselő: ZAGREB, trg I. 17. 52.

Alképviselők: Beograd: Karadjordjeva 91. Ljubljana: Kolodvorska 26.
Velikibecskerek: Kralja Aleksandra 4. Bitolj: Boulevard Aleksandra 163
Sürgöncim: „ROYMAILPLAC“.

Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska Prometna Banka
Sarajevo és Gruzban. Sürgöncim: „PROMETNA BANKA“.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek

Navigazione Generale Italiana

GENOVA

Express vonalak:

Északamerikába,
Középamerikába,
Délamerikába:
Braziliába,
Uruguayba,
Argentínába,
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Jugoszláviai vezérképviselő:

„TRANSOCEANIK“

Jugoszláviai Utazási és Szállítási Rt.

ZAGREB, Petrinjska ul. 6.

és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe

VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISÉLET: 589

„METEOR“ ügynökség és információs iroda
Velikibecskerek, Vilzonov trg 3. Sürgöncim: „TRANSOCEANIK“ V. Becskerek.

Utazási idő
ZAGREB—GENOVA

20 óra.

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha.

Bencze Zoltán iparművész vezetése alatt álló műbutorgyár

gőzerőre és a legmodernebb famegmunkáló gépekkel berendezve.

Bencze Antal és Fia

Alapított 1861. Velikibecskerek (Bánát). Telefonszám 46.

Butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb iparművészi kivitelig.
Elsőrendű anyag! Szolid munka! A legolcsóbb árak!
Részletfizetésre is!

Allandóan raktáron van és kívánságára házhoz szállítjuk a következő napilapokat és folyóiratokat:

Szerb nyelven:		Pásztortűz		Hamburger Ill. Zeit.	
Vreme	1—	Aller képes családi lapja	15—	Jugend	4—
Politika	1—			Die Kunst	50—
Zabavnik	2—	Francia nyelven:		Wild und Hund	15—
Ilustrovani List	3:50			Deutsche Jägerzeitung	10—
Obzor	1:50	Le Temps	4—	Westermanns Monatshefte	50—
Veselo Novine	1—	Le Petit Parisien	4—	Wiener Bilder	6—
Dom i Svijet	7:50	Le Matin	4—	Das Interessante Blatt	6—
Koprive	3—	Le Journal	4—		
Zagrebački Sportski List	3—	Journal des Debats	4—	Olasz nyelven:	
Comœdia	4—	L'Humanité	4—	Corriere della Sera	4—
Sport	4—	Le Sourir	12—	R Piccolo	4—
		Journal Amusant	10—	Divatlapok:	
		La Vie Parisienne	12:50	Die Schöne Wienerin	12—
		Illustration	25—	Record	12—
		Paris Plaisir	20—	Toute la Mode	40—
Magyar nyelven:		Angol nyelven:		Wäsche- und Handarbeitzeitung	10—
Torontál	1—			L'Elegante	25—
Bácsmezei Napló	1:50	Daily Mail	4—	Die Dame	30—
	(V. 3—)	Német nyelven:		Blatt der Hausfrau	8—
Délszászka	1:50	Zagreber Tagblatt	2—	Wiener Mode	15—
Világ	5—	Elegante Welt	25—	Chiffon	25—
	(V. 6—)	Neue Freie Presse	5—	Grande Mode	45—
Esti Kurír	4—		(V. 7—)	Juno	55—
	(V. 5—)	Neues Wiener Journal	5—	Star	60—
Pesti Tőzsde	10—		(V. 7—)	Modenwelt	15—
Tőzsdei Hírlap	3—	Neue Zeit	1—	La Vraie Mode	16—
Aradi Közlöny	2—	Temesvarer Volksblatt	2—	La Coupe Esquise	50—
	(V. 3—)	Reigen	30—	Praktische Berlinerin	12—
Autó	18—	Sport im Bild	25—	Paris Mode	30—
Egyenlőség	8—	Die Börse	10—	Paris Elegant	40—
A Szellem	15—	Fliegende Blätter	6—	Időszaki füzetek:	
Borszem Jankó	3—	Ost und Süd	4—	Nick Carter	5—
Színházi Élet	15—	Moderne Welt	20—	Buffalo Bill	5—
Tolnai Világlapja	15—	Das Illustrierte Blatt	6—	Indiánus történetek	4—
Fűtőbusz	6—	Die Fackel	30—	Ullstein: Die span-nenden Bücher	10—
Nemzeti Sport	3—	Lustige Blätter	12—	Ullstein: Romane	20—
Sport hírlap	4—	Meggendorfer	6—	Kronenbücher	16—
Jugoszláv Sportélet	3—	Die Woche	14—		
Caviár	6—	Junggeselle	25—		
Ma Este	15—	Fussball	10—		
En Ujságom	6—	Der Kicker	8—		
Magyar Lányok	8—	Berliner Ill. Zeitung	7—		
Uj idők (kettős füzet)	20—				
Az Ojság	5—				

Árak dinárban értendők. (V. = vasárnapi szám.)

Ezekon kívül kívánságra bármely napilap és folyóirat nálunk eredeti áron kapható.

„Orient“

hírlapterjesztő vállalat V. Becskerek, Aleksandrova u. 5.
Hirdetéseket felveszünk eredeti kiadóhivatali áron a világ bármely lapja részére. 1458

Kiadja Pleitz Fer. Pál